

Lempäälän Lämpö Oy:n lainantakaus ja pääomitus (SVOP) kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 118
4/00.01.02/2023

Valmistelija kunnanjohtaja Heidi Rämö, talousjohtaja Kari Auvinen,
johdon erityisavustaja Tuulia Rinne

Lempäälän kunnalla on uusi kaava-alue Saikassa ja alueen tontinluovutukset alkavat syksyllä 2023. Lempäälän Lämpö Oy (myöh. Lempäälän Lämpö) aikoo rakentaa kaukolämpöverkkoa uudelle kaava-alueelle sekä kaukolämmön ja kaukokylmän tuotannon. Samassa yhteydessä Saikan alueella nyt sijaitseva kaasulinja tulee siirtää kaavan osoittamalla tavalla (KV 25.11.2020 § 75, kaavanumero 2093).

Lempäälän Lämmön tarkoituksena on rahoittaa kyseinen investointikokonaisuus 20 vuoden laina-ajalle kilpailutettavalla investointilainalla, joka edellyttää kunnan omavelkaisen lainantakauksen. Osa investointikokonaisuudesta rahoitettaisiin kunnan pääomituksella eli sijoituksella Lempäälän Lämmön sijoitetun vapaan pääoman rahastoon (SVOP) sekä yhtiön omilla varoilla. Lempäälän Lämpö Oy:n hallitus on välittänyt kuntaan asiaa koskevan pyynnön 26.4.2023. Yhtiön hallitus on käsitellyt investoinnin rahoittamista ja toteaa, että investoinnin rahoitusrakenteen tulisi olla seuraava:

Investointihankkeen suunniteltu rahoitusrakenne		Rahoituksen ajankohta
Lempäälän kunnalta (omistaja) pyydettävä sijoitus SVOP-rahastoon	700 000 euroa	Syyskuu 2023
Lempäälän kunnalta (omistaja) pyydettävä lainantakaus kilpailutettavaan investointilainaan	1,2 miljoonaa euroa	2024
Yhtiön omat varat	■■■■■	■■■
Investointihankkeen rahoitus yhteensä	■■■■■	2023-2025

Yhtiön kannalta esitetty rahoitusrakenne on kustannuksiltaan ennustettavin. Mikäli rahoitusrakenne koostuisi kokonaan lainarahoituksesta, vaikuttaisi se merkittävästi yhtiön rahoituskustannuksiin niitä nostaen.

Lempäälän Lämpö on täydentänyt rahoituspyyntöään ja yhtiö esittää lainantakauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnitystä arvioltaan noin 8 miljoonan euron taseomaisuuteen.

Lempäälän Lämmön tulevien vuosien (2023–2026) investointien vaatima lainamäärä on yhteensä ■■■ miljoonaa euroa. Kaikkia suunniteltuja investointeja koskeva lainanotto vaikuttaa yhtiön riskiin, sillä tulevien vuosien korkotasoa on vaikeasti ennustettavissa.

Nykyinen Lempäälän kunnan osakepääoma Lempäälän Lämpö Oy:ssä on 121 095,31 euroa.

Lempäälän kunnan rahoitusratkaisu

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla tai vastavakuuksilla. Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Lempäälän Lämpö Oy on Lempäälän kunnan täysin omistama kuntakonsernin tytäryhtiö. Yhtiön investointihanke toteuttaa Lempäälän kuntastrategiaa ja siinä esiin nostettua Marjamäen alueen kehittämistä. Takaussitoumuksen antaminen yhtiön kuntakehitystä edistävälle investointihankkeelle kuuluu kunnan toimialaan. Takauksen myöntämiselle ei ole tämän johdosta estettä.

Lainan takaaminen ei vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Lainan takaamiseen ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä ja lisäksi yhtiö esittää takaukselle asianmukaista vastavakuutta, joka on kiinteistökiinnitys.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Kunnan tulee huomioida nämä valtioneuvoston päätökset myös tytäryhtiön lainan takaamiseen liittyvissä ratkaisuissa (HE 268/2014, s. 231).

Euroopan komission (2008/C 155/02) mukaan seuraavien edellytysten täyttäminen riittää osoittamaan, että yksittäinen kunnan takaus ei ole valtiontukea:

1. lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
2. takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti (kiinteä enimmäismäärä ja rajattu voimassaoloaika)
3. takaus ei kata missään vaiheessa enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä
4. takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta

Jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi

Lähtökohtaisesti kyseessä ei ole valtiontuki, jos kunnan takaus ei tuo etuja yhtiölle – eli jos takaus luodaan ehdoilla, jotka yksityinen toimija voisi markkinatalouden tavanomaisin ehdoin hyväksyä. Takauksesta tulee näin

ollen maksaa markkinaperusteinen hinta: takausprovisio (%). Jos takauksesta maksettu hinta on vähintään yhtä korkea kuin vastaava rahoitusmarkkinoilla esiintyvä takauksen viitemaksu, takaus ei ole tukea (HE 268/2014, s. 44). Takausprovisioksi esitetään 0,7 %.

Kunnanvaltuuston takauspäätöksen jälkeen Lempäälän Lämpö kilpailuttaa investointilainan. Kilpailutuksen jälkeen kunnanhallitus merkitsee tiedoksi kilpailutetun lainan ehdot. Todettakoon, että takauspäätöksen täytäntöönpano ei ole mahdollista ilman kunnanvaltuuston takauspäätöksen lainvoimaa (KHO:2012:9).

Lempäälän kunnan talousarviossa ei ole vuodelle 2023 varattu määrärahaa SVOP-sijoitukselle. SVOP-sijoitus edellyttää lisämäärärahan myöntämistä talousarvion investointiosaan irtaimen omaisuuden hankeryhmään.

Valmistelutekstin peitetyt osat ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 24 §:n 1. mom kohdan 17 perusteella.

Toimivalta: kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta.

Hallintosäännön 8. luvun 8 §:n mukaan valtuusto päättää lainan ottamisesta, lainan antamisesta sekä sijoitustoimintaa koskevista yleisistä periaatteista. Talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Talousarvioon sisältyvän pitkäaikaisen lainan ottamisesta päättää talousjohtaja. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kunnanhallitus.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja näin ollen myös talousarvioon tehtävistä muutoksista (lisämääräraha).

Lisätietoja kunnanjohtaja Heidi Rämö, heidi.ramo@lempaala.fi, 040 133 7803

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se rahoittaa Lempäälän Lämpö Oy:n investointia kaukolämpöverkon rakentamiseen Saikan alueelle ja kaasulinjan siirtoon seuraavasti:

1. kunnanvaltuusto myöntää Lempäälän Lämpö Oy:lle enintään 1,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen 20 vuoden laina-ajalle yhtiön hakemalle investointilainalle sisältäen lainan pääoman, koron, mahdolliset viivästyskorot ja perimiskulut sekä muut lainan liitännäiskulut
2. kunnanvaltuusto hyväksyy takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen
3. kunnanvaltuusto päättää periä takauksesta vuosittain 0,7 % suuruisen takausprovision, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä.
4. kunnanvaltuusto myöntää vuoden 2023 talousarvion investointiosaan (irtaimen omaisuuden hankeryhmä) 700 000 euron lisämäärärahan
5. kunnanvaltuusto hyväksyy, että Lempäälän kunta tekee 700 000

euron sijoituksen Lempäälän Lämpö Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP)

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanvaltuuston II varapuheenjohtaja Jani Saikkonen poistui kokouksesta ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.39.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Lempäälän Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Toni Laakso saapui kokoukseen ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.39 ja poistui kokouksesta ennen tämän pykälän päätöksentekoa klo 18.02.

Otteet

Lempäälän Lämpö Oy

Tiedoksi

talousoalvelut